

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115201851
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4115201851.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobcov: 1/ X. F., narodená XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, D., 2/ K. D., narodená XX.XX.XXXX, bytom T. R.. XXX/X, J., 3/ O. H., narodený XX.XX.XXXX, bytom K. P. XX, D., 4/ S. H., narodený XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, D., všetci zastúpení: Mgr. Ľubomír Škula, advokát so sídlom Viničky 15, 949 11 Nitra, proti žalovaným: 1/ C. Z., narodená XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/XX, D., 2/ K. N., narodený XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, Q., 3/ S. Q., narodený XX.XX.XXXX, bytom C. R. U. XXX, žalovaný 3/ zastúpený: JUDr. Martin Kubovič, LL.M., M.Sc., advokát so sídlom M. R. Štefánika 308/14, Sered', o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaniach žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 10. júna 2019 pod č. k. 14 C 93/2015-177 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaní 1/2/3/ sú povinní zaplatiť žalobcom 1/2/3/4/ náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O trovách konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku vydaným vyšším súdnym úradníkom.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že nehnuteľnosti v katastrálnom území D., obec D., okres U. K., zapísané na liste vlastníctva č. XXX ako parcely registra "C", parc.č. XXX/X, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere 461m², nehnuteľnosti v katastrálnom území D., obec D., okres U. K., zapísané na liste vlastníctva č. XXX ako parcely registra "C", parc.č. XXX/XX, druh pozemku: záhrady o výmere 381 m², patria v jednej polovici do dedičstva po zosnulej H. H., rod. C., narodenej dňa XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX a v jednej polovici do dedičstva po zosnulom C. H., narodenom dňa XX.XX.XXXX, zomrelom dňa XX.XX.XXXX. Žalobcom 1/až 4/ náhradu trov konania voči žalovaným nepriznal.

1.2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa domáhali voči žalovaným 1/, 2/ a pôvodne žalovanému 3/ S. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. nad U. XX, určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX pre k.ú. D., parcela č. XXX/X o výmere 461 m², zastavané plochy a nádvoria, na LV č. XXX pre k.ú. D. parcela č. XXX/XX o výmere 381 m², záhrady, patria do dedičstva po nebohej H. H., rod. C., zomrelej dňa XX.XX.XXXX a po nebohom C. H., zomrelom dňa XX.XX.XXXX, a to každého v podiele 1 k celku. Žalobu odôvodnili tým, že C. a H. H. (poručitelia) boli spoluvlastníkmi uvedených nehnuteľností. Vlastnícke právo k nim nadobudli spracovaním, fakticky ich ako vlastné držali a užívali nepretržite od vstupu do držby po ich pridelení až do ich smrti. Žalobcovia sú dedičmi poručiťov. Žalovaní sú ako vlastníci sporných nehnuteľností vedení v evidencii nehnuteľností. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodnili tým, že v prípade požadovaného určenia bude nehnuteľnosti možné prejednať ako novoobjavený majetok a definitívne odstrániť nesúlady medzi skutočným vlastníckym vzťahom a stavom vedeným v katastri nehnuteľnosti. V priebehu konania zomrel

pôvodne žalovaný 3/ S. Q., nar. XX.XX.XXXX. Súd uznesením zo dňa 12.12.2018 pokračoval v konaní s dedičom, ktorý nadobudol spornú nehnuteľnosť v dedičskom konaní, s S.om Q.om, nar. XX.XX.XXXX, bytom C. nad U. XXX.

1.3. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalovaná 1/ a žalovaný 3/ sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti v kat. území D., parcela registra "C", par.č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 461 m², evidovanej na LV č. XXX. Žalovaný 2/ a žalovaný 3/ sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti v kat. území D., parcela registra "C", par.č. XXX/XX záhrady o výmere 381 m², evidovanej na LV č. XXX. Vlastníkom sporných parciel a ďalších nehnuteľností pôvodne zapísaných v PKN vo vložke XX (ako aj v iných vložkách) bol právny predchodca žalovaných S. U. (výpis z pozemkovej knihy č. XX na č.l. 40 a nasl. pripojeného spisu 19C/134/1992). Miestna roľnícka komisia v D. v spolupráci s bývalým MNV a JDR pozemky S.a U. vymerala, vykolíkova a prideliila obyvateľom (v priebehu rokov 1950 - 1960) bez akejkoľvek zmluvy. Občania za uvedenú pôdu neplatili a niektorí na pôde postavili rodinné domy bez stavebného povolenia. Neskôr im príslušný orgán (bývalé ONV v U. K.) stavbu zlegalizoval (skutkový stav zistený v konaní 19C/164/92, rozsudok zo dňa 11.10.1993, zo dňa 29.09.2004). Právni predchodcovia žalobcov H. H. a C. H. na takto pridelených pozemkoch postavili v roku 1953 dom, ktorý zdedila ich dcéra - žalobkyňa 1/ (výpoveď žalobkyne 1/ ako svedkyne v konaní 16C/189/2011 - str. 4 rozsudku zo dňa 15.04.2013). Následne dom darovala synovi K. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je súčasným výlučným vlastníkom domu so súp. číslom XXX, postaveným na parcele XXX/X (vo vlastníctve žalovaných 1/ a 3/), zapísaný na LV č. XXX. Dom užíva. Parcely č. XXX/X a XXX/XX vznikli na základe geometrického plánu č. 244-HM-91-0020 na oddelenie pozemkov vypracovaného X.. H. z roku 1991, odčlenením z parcely č. XXb vedenej v pozemkovoknižnej vložke č. XX. Dedičmi po H. H., rod. C., zomr. XX.XX.XXXX je dcéra X. F. (žalobkyňa 1/) a vnuci K. D. (žalobkyňa 2/), O. H. (žalobca 3/) a S. H. (žalobca 4) (dedičské rozhodnutie D 1744/92-19 zo dňa 09.09.1993) a dedičom po C. H., zomr. XX.XX.XXXX je X. F. ako závetná dedička (dedičské rozhodnutie Dnot 361/97).

1.4. Na daný skutkový stav aplikoval ustanovenia § 854 Občianskeho zákonníka, § 125 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník (účinný do 31.03.1964), § 126 stredného OZ, § 128 stredného OZ, § 158 stredného OZ, § 160 stredného OZ, § 137 písm. c) CSP a uviedol, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Žalobcovia žiadali určiť, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch, t.j. žiadali určiť vlastnícke právo ich právnych predchodcov nadobudnuté titulom spracovania cudzej veci podľa. Základným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je podľa § 137 písm. c) CSP existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Podaná žaloba na určenie vlastníckeho práva je jediným možným postupom, ako dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, a preto majú žalobcovia naliehavý právny záujem na predmetnej určovacej žalobe. Ďalej uviedol, že žalobcovia odvodzujú vlastnícke právo ich právnych predchodcov od spracovania cudzej veci (spracovanie spočíva v postavení rodinného domu na pozemkoch právneho predchodcu žalovaných). V konaní neboli medzi stranami sporné skutkové okolnosti spočívajúce v tom, že pozemky právneho predchodcu žalovaných, S.a U. v obci D. boli roľníckou komisiou, JRD a MNV rozparcelované a pridelené občanom, medzi inými aj právnym predchodcom žalobcov, bez uzatvorenia zmluvy a bez zaplattenia kúpnej ceny. Postavili na nich dom (podľa nepopretého tvrdenia v roku 1953) bez akéhokoľvek právneho titulu. Ak si právni predchodcovia žalovaných postavili na sporných pozemkoch dom do 31.03.1964, je potrebné na vznik právnych vzťahov a nároky vzniknuté pred 01.04.1964 posúdiť podľa predchádzajúcich predpisov, Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. (stredný Občiansky zákonník). Pretože na cudzom pozemku bola zriadená trvalá stavba bez zákonom vyžadovaného oprávnenia (t.j. bez práva stavby podľa § 159 a nasledujúcich - uzatvorenie zmluvy s vlastníkom pozemku v písomnej forme a okresného národného výboru), ide o neoprávnenú stavbu. Stredný OZ neobsahoval priamu úpravu vzťahov vyplývajúcich z tzv. neoprávnenej stavby. Preto ak bola za účinnosti tohto zákona na cudzom pozemku postavená trvalá stavba bez toho, aby pre stavebníka bolo zriadené právo stavby, nevzniká rozdielnosť vo vlastníctve stavby a pozemku. Právne pomery stavebníka a vlastníka pozemku je potrebné usporiadať podľa § 125 a nasl. stredného OZ, ktorý rieši nadobudnutie vlastníckeho práva spracovaním cudzej veci (specificacio) (rozhodnutie bývalého Najvyššieho súdu č. 155/1953; rozhodnutie č. 65/19XX Zb. súdnych rozhodnutí a stanovísk, str. 252/508). Podľa judikatúry súdov sa tieto ustanovenia vzťahovali nielen na tzv. socialistické právnické organizácie, ale aj na fyzické osoby (občanov). Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že právni predchodcovia spracovali cudziu vec - pozemok právneho predchodcu žalovaných tým, že na pozemku postavili rodinný dom. Hodnota rodinného domu značne prevyšuje hodnotu pozemku. Pre nadobudnutie vlastníckeho práva titulom spracovania musí pristúpiť ešte podmienka dobromyseľnosti toho, kto cudziu vec spracuje (rozsudok NS SR zo dňa

26.02.2008, sp. zn. 2 Cdo 295/2006; rozhodnutie NS ČR publikované pod č. 26, ročník 2001 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovísk; uznesenie ÚS SR zo dňa 16.09.2015, sp. zn. I. ÚS 395/2015). Aj v prípade nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti jej spracovaním formou zriadenia stavby bola nevyhnutnou podmienkou dobromyseľnosť vlastníka stavby o vlastníctve pozemku, na ktorom staval. Zákon kladie dôraz na dobrú vieru spracovateľa. Žalovaní namietali dobromyseľnosť právnych predchodcov žalobcov, avšak vo vzťahu k vydržaniu pozemkov. Poukázali na skutkovo podobné konania vedené pod sp. zn. 14C/27/85, 7C/701-68 a 19C 134/92 (kde paradoxne bolo spracovateľom cudzieho pozemku priznané vlastnícke právo k pozemkom) a na to, že S. U. sa domáhal náhrady za svoje pozemky. V roku 1967 splnomocnil J. Q. (starého otca žalovaných 1/ a 2/), aby ho zastupoval vo veci pozemkov, na ktorých sú vystavané obytné domy. Potrebné podmienky dobromyseľnosti pri spracovaní cudzej veci a pri vydržaní vlastníckeho práva k pozemkom treba odlišovať. Je nesporné, že S. U. sa snažil pridelenie pozemkov riešiť, kontaktoval a predvolával občanov, ktorým boli pridelené pozemky. Títo si museli byť vedomí, že domy postavili na cudzom pozemku (čím by nebola naplnená podmienka dobromyseľnosti pri vydržaní vlastníckeho práva k pozemkom a absentoval aspoň domnelý nadobúdaci titul, ako aj súdy konštatovali v obdobných veciach, napr. 19C/134/1992). Avšak vo vzťahu k dobromyseľnosti pri spracovaní cudzej veci (stavbe domu) pozemky boli právnym predchodcom žalobcov pridelené na stavbu domu inštitúciami (roľnícka komisia, JRD, MNV), ktorých postavenie v tom čase a za daných sociálnopolitických podmienok mohlo oprávnené u právnych predchodcov žalobcov vyvolať presvedčenie o oprávnenosti stavby na pridelenom pozemku (aj za stavu ,ak by vedeli, že vlastnícke právo pôvodného vlastníka nebolo vysporiadané). Dodatočné uplatňovanie práva vo vzťahu k predmetným pozemkom zo strany p. U. na dobromyseľnosť spracovateľov nemá vplyv (je potrebné posudzovať stav v čase výstavby domu, t.j. do r. 1953). Preto bola splnená podmienka dobromyseľnosti vo vzťahu k spracovaniu pozemkov. Sú splnené všetky podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva spracovaním cudzej veci (per analogiam). V závere rozhodnutia uviedol, že na súde prebiehali viaceré konania na tom istom skutkovom základe, v ktorých sa posudzovalo vlastnícke právo k pozemkom v pôvodnom vlastníctve S.a U. prideleným občanom, ktorí si na nich vybudovali rodinné domy (takýmto spôsobom bola vybudovaná celá ulica v obci D.). V tejto súvislosti poukázal na princíp právnej istoty, ktorý neodmysliteľne patrí k imanentným znakom právneho štátu (napr. PL. ÚS 36/95), a ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavnou neudržateľná (m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Obsahovým komponentom princípu právnej istoty je veľmi zjednodušene povedané rovnaká odpoveď na právnu otázku za rovnakého alebo analogického skutkového stavu (uznesenie Ústavného súdu SR z 9. 2. 2018, sp. zn. IV. ÚS 99/2018). V skutkovo totožných konaniach (týkajúcich sa pozemkov na tej istej ulici, ako sú umiestnené predmetné sporné pozemky) zhodne súdy dospeli k záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva k prideleným pozemkom, na ktorých si občania vystavali rodinné domy vo výmere, ktorá sa bežne prideľovala na stavbu domov (800 m²) titulom spracovania cudzej veci podľa § 125 a nasl. stredného OZ, t.j. považovali podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva týmto spôsobom za splnené (pričom vyhodnotili, že k vydržaniu zvyšnej časti pridelených pozemkov dôjsť nemohlo pre nesplnenie podmienky dobromyseľnosti). Išlo o konania pod sp. z. 19C/134/1992, 7C/701/1968 a 14C/27/1985 (na posledné dve poukázali samotní žalovaní). V predmetnom konaní nezistil také odlišné skutkové okolnosti, ktoré by odôvodňovali odklon od predchádzajúcej rozhodovacej činnosti súdu. Na základe uvedených dôvodov dospel k záveru, že právní predchodcovia žalobcov nadobudli pozemky do vlastníctva spracovaním. Preto žalobe vyhovel a určil, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po zosnulej H. H. a zosnulom C. H., a to na každého v podiele 1/2 k celku. K námietkam žalovaných, že v predchádzajúcich konaniach súd pri určení vlastníckeho práva priznal právnym nástupcom pôvodného vlastníka peňažnú náhradu za spracované pozemky uviedol, že o takejto náhrade môže rozhodovať len na návrh strany sporu, ktorý však v konaní podaný zo strany žalovaných nebol (§ 216 CSP). O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. V konaní boli plne úspešní žalobcovia, svedčí im nárok na náhradu trov konania, avšak títo náhradu trov konania výslovne nežiadali priznať (záverečná reč na pojednávaní dňa 27.05.2019), preto rozhodol, že im náhradu trov konania nepriznáva.

2. Žalovaní 1/, 2/ podali proti rozsudku odvolanie. Nestotožnili sa s odôvodnením rozhodnutia v bode 30 o splnení podmienky dobromyseľnosti. Uviedli, že podmienka dobromyseľnosti mohla byť splnená len čiastočne vo vzťahu k pozemku pod domom a nie k príľahlým pozemkom záhrad a ornej pôdy. Súd

prvej inštancie dôsledne neskúmal, či pozemky boli rozdelené na stavebné pozemky, či mali určené nové parcelné čísla, či boli oplotené. Nebol zistený rozsah ich užívania, čo je základnou podmienkou vydržania. Pri vydržaní extravilánových pozemkov je potrebný súhlas SPF, ktorý v konaní predložený nebol. Nebol definovaný predmet, o vlastníctve ktorého sa malo rozhodovať. Podmienkou vydržania je 10 ročná vydržacia lehota, ktorá nebola preukázaná a presne definovaná. K nim predloženým rozhodnutiam uviedli, že boli alternatívou pre vyhovieť žaloby a priznania finančnej náhrady. V citovaných rozsudkoch boli nadobúdatelia zaviazaní zaplatiť finančnú náhradu za pozemky. Napadnutý rozsudok žiadali zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie.

3. Žalovaný 3/ podal proti rozsudku odvolanie. Odvolanie zdôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f) g), h) CSP. Poukázal na ustanovenie čl. 9 Ústavy ČSR podľa ktorého možno vlastnícke právo obmedziť len zákonom. Bol zavedený inštitút práva stavby na cudzom pozemku v ustanoveniach § 155 a nasl. OZ. Na cudzom pozemku bolo možné zriadiť stavbu len na základe práva stavby. Právo stavby vzniká len za kumulatívne splnených podmienok: 1. Právny titul - Zákon, úradný výrok, rozhodnutie súdu, 2. Individuálny správny akt -privolenie okresného národného výboru, 3. princíp publicity: zápis v pozemkovej knihe. K spracovaniu pozemku poukázal na ustanovenie § 145, §148 OZ, rozhodnutia I. ÚS 703/2014-14, NS SR 2 Cdo 295/2006, z ktorých podľa jeho názoru vyplýva, že vec spracuje socialistická právnická osoba a to dobromyseľne. Zákonné náležitosti oprávnenej držby a spracovania veci sú rovnaké. Na základe listinných dôkazov bolo preukázané, že právni predchodcovia žalobcov neboli dobromyseľní držiteľia pozemkov. Vedeli, že im nepatrí právo stavby. Nestotožnil sa so záverom súdu, že oprávnená držba vznikla protizákonným povolením MRK, MNV a JRD. Žalobu žiadali zamietnuť.

4. Žalobcovia podali písomné vyjadrenie k odvolaniu žalovaných 1/, 2/. Uviedli, že predmetom konania bolo nadobudnutie vlastníctva spracovaním a nie vydržaním. Preto je nadbytočné vykonávať dokazovanie, či bolo pozemky oplotené, pretože ich výmera bola ustálená geometrickým plánom X.. H.. K plynutiu vydržacej doby sa nevyjadrili, čas spracovania bol preukázaný v iných obdobných veciach. K vyplatení finančnej náhrady v predchádzajúcich konaniach uviedli, že bola vyplatená so súhlasom žalobcov a na návrh žalovaných. Z opatrnosti vzniesli námietku premlčania nároku. Rozsudok žiadali potvrdiť.

5. Žalobcovia podali vyjadrenie k odvolaniu žalovaného 3/. K namietanému § 365 ods.1 písm. a) uviedli, že žalovaný neuviedol, v čom vidí nesplnenie procesných podmienok a rovnako čom spočíval nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie (písm. b). K namietanému nevykonaniu navrhnutého dôkazu (písm. d) uviedli, že si nespomínajú na žiaden nevykonaný navrhnutý dôkaz. Žalovaný rovnako neuviedol odôvodnenie písmene e), inú vadu konania. K namietanému písmenu f) týkajúceho sa skutkových zistení uviedli, že súd relevantné skutočnosti zistil správne. Namietané písm. g) žalovaný opätovne nezdôvodnil. K namietanému písmenu h) uviedli, že žalovaný poukazuje na podmienky vydržania. Súhlasili s jeho názorom o dobromyseľnosti, ktorá je rozdielna pri vydržaní a spracovaní veci. Pri spracovaní veci sa vyžaduje dobromyseľnosť pri vstupe do držby do času spracovania.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalovaných podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné. Preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Žalovaní 1/,2/ zdôvodnili odvolanie ustanovením § 365 ods.1 písm. f), h) CSP a žalovaný 3/ celým ustanovením § 365 ods. 1 okrem písmena c) CSP. K jednotlivým namietaným písmenám okrem písmena f),h) neuviedol žiadne dôvody. Odvolací súd sa preto nimi nezaoberal. Odvolateľ je povinný vymedziť odvolací dôvod a zdôvodniť ho. Citácie zákona bez bližšieho zdôvodnenie nie je odvolacím

dôvodom. Preto odvolací súd skúmal namietané porušenie ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) nesprávne skutkové zistenia a h) nesprávne právne posúdenie veci. K nedostatočne zistenému skutkovému stavu namietanému žalovanými a nevykonaním dokazovania odvolací súd poukazuje na konanie žalovaných, ktorí vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 14.11.2016, 11.11.2016 so žalobou súhlasili. Následne žalovaná 1/ na pojednávaní 11.12.2017 nesúhlasila so žalobou, pretože pozemky kúpil ich právny predchodca. V rokoch 1991, 2015 prebiehalo jednanie o usporiadanie pozemkov, k dohode nedošlo. Nenavrhla vykonanie žiadneho dokazovania. Na pojednávaní konanom 06.05.2019 boli prítomní všetci žalovaní a uviedli, že k veci nemajú čo dodať. Súd prvej inštancie poučil strany sporu podľa § 181 CSP. Žalovaná 1/ uviedla, že predloží dôkazy o tom, že ich právny predchodca chodil za osobami, ktorým boli pozemky rozparcelované a žiadal o vyporiadanie. Žalovaní nemali návrhy na doplnenie dokazovania. Potom prípisom zo dňa 13.05.2015 podali vyjadrenie, predložili rozsudky OS Nitra sp. zn. 7C 701/XX, 14C 27/85. Uviedli, že MRK po dohode s MNV a JRD nemohli prijať platné rozhodnutie na pridelenie pozemkov S.a U. z dôvodu, že pozemky neboli konfiškované a roľnícka komisia zanikla v roku 1948. Družstvu vzniklo k združeným pozemkom len právo užívania, nemohlo ich prideliť do vlastníctva žalobcov a preto nemohli k nim nadobudnúť vlastnícke právo. Právny predchodca nedostal finančnú náhradu za pozemky, domáhal sa náhrady.

8. Z odvolania žalobcov nevyplýva, v čom súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav veci, pretože medzi stranami sporu nebolo sporné, že došlo k rozparcelovaniu pozemkov S.a U. a ich pridelenie za účelom výstavby rodinných domov. Žalobkyňa 1/ na pojednávaní uviedla, že S. U. nikdy nesúhlasil s rozparcelovaním pozemkov. V konaní nebolo sporné pridelenie pozemkov právnym predchodcom žalobcom a postavenie rodinného domu v 50 - tých rokoch 20. storočia. Sporné zostalo namietané právne posúdenie veci spočívajúce v nemožnosti pridelenie pozemku a dobromyseľnosti jeho spracovania.

9. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

Podľa § 151 ods. 1,2 CSP: (1) Skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. (2) Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

Odvolací súd sa nezaoberal odvolacími dôvodmi žalovaného 3/ pretože tieto žalovaný nenamietal v základnom konaní a posudzoval ich ako novoty odvolacieho konania, ktoré nie sú novotami podľa § 365 CSP a ktoré nemohol uplatniť v základnom konaní.

10. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na preukázaní naliehavého právneho záujmu žalobcov na danom určení a spracovaní veci. K naliehavému právnemu záujmu žalovaní nevzniesli žiadne námietky. Sporné medzi stranami sporu zostalo pridelenie pozemku a dobromyseľnosť jeho spracovania.

11. Právo stavby v zmysle § 160 zákona č. 141/950Zb. vzniklo zo zákona, úradným výkonom alebo zmluvou. Ak malo byť zriadené zmluvou, bolo potrebné prvolenie národného výboru. Ak bola postavená stavba na cudzom pozemku bez existencie práva stavby, neboli splnené zákonné podmienky pre rozdielnosť vo vlastníctve stavby a pozemku, v takom prípade pre nerozdielnosť vo vlastníctve stavby a pozemku, tvorili tieto dve veci jednu spoločnú vec, nerozdeliteľnú nehnuteľnú vec. Za tejto situácie musel byť vlastník stavby totožný s vlastníkom pozemku: mohol sa ním stať vlastník pozemku, ako aj stavebník, ktorý stavbu vybuďoval. V tom prípade bolo potrebné upraviť právne vzťahy stavebníka a vlastníka pozemku podľa ustanovení § 125 a nasledujúcich zákona č. 141/1950 Zb. o nadobudnutí vlastníctva spracovaním. Rozhodujúcim pre aplikáciu zákona č. 141/1950 Zb. je posúdenie, kedy došlo ku stavbe, kedy bola dokončená. Uvedenú situáciu riešilo rozhodnutie NS ČSR R 155/53 tak, že ak stavba bola postavená na cudzom pozemku bez toho, aby pre stavebníka bolo zriadené právo stavby, nevzniká nerozdielnosť vo vlastníctve stavby a pozemku a právne vzťahy by sa mali upraviť podľa ustanovení o nadobudnutí vlastníckeho práva spracovaním veci.

12. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil podľa zákona č. 141/1950 Zb. o spracovaní vecí a správne ustanovenia aplikoval na daný skutkový stav. Poukázal na rozhodnutie R 155/1953, ktoré doteraz nebolo prekonané, rozhodnutia ÚS SR, NS SR. Odvolací súd len dodáva, že k tejto otázke bolo prijaté rozhodnutie NS ČR Cz 236/53 a obe citované rozhodnutia sú aplikovateľné aj v súčasnej dobe, o čom svedčí rozhodovacia prax NS ČR 22 Cdo 3422/2009, 22 Cdo 3858/2009, 22 Cdo 2832/2014, 22 Cdo 469/2003, 22 Cdo 1910/2003. Tieto novšie rozhodnutia nie sú pre odvolací súd záväzné, ale aplikovateľné, pretože riešili situácie nadobudnutia vlastníckeho práva spracovaním pozemku podľa zákona č. 141/1950 Zb., kedy platila rovnaká právna úprava. Odvolací súd sa s ich obsahom a názorom plne stotožnil. Súd prvej inštancie sa správne vypořiadal s otázkou dobromyseľnosti právnych predchodcov žalobcov, ktorým boli pridelené pozemky. Nepostavili rodinný dom na pozemku, ktorého by sa bez akéhokoľvek dôvodu zmocnili. Pridelenie pozemku roľníckou komisiou, JRD a MNV aj vzhľadom na ostatných prídelcov v nich muselo vzbudiť dobromyseľnosť pri vstupe do držby a stavby rodinného domu. Obrana žalovaných, že ich právny predchodca chodil za prídelcami a následne žiadal finančnú náhradu je irelevantná, pretože k tomu došlo po výstavbe domov a nadobudnutí vlastníckeho práva zo zákona.

13. Z obsahu odvolania žalovaných 1/, 2/ vyplýva, že namietali nepriznanie finančnej náhrady. V priebehu konania ju neuplatnili, neuplatnili ju ani v odvolacom konaní. Pre priznanie finančnej náhrady by súd postupoval zo zákona č. 141/1950 Zb., z ceny v čase nadobudnutia vlastníctva. Náhrada sa premlčuje v 3 ročnej premlčacej lehote, ktorú z opatrnosti vzniesli žalobcovia. Preto pokiaľ by žalobcovia tento nárok uplatnili, súd by naň neprihliadol pre vznesenú námietku premlčania.

14. Súd prvej inštancie správne v dôvodoch rozhodnutia poukázal na jednotnú rozhodovaciu činnosť Okresného súdu Nitra v obdobných prípadoch, od záverov ktorých nemal dôvod sa odkloniť, pretože skutkový stav v daných veciach bol rovnaký. Odvolací súd preto stotožniac sa so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

15. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods.1 v spojení s § 255 a § 262 CSP tak, žalobcom úspešným v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O trovách konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vypracovaným vyšším súdnym úradníkom.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).